

แสดงตนเป็นผู้รับจ้าง ... ถือเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาหรือไม่ ?

นายนิรัญ อินทร พนักงานคดีปกครองชำนาญการ

กลุ่มเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการและวารสาร

สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง

มาตรา ๔๗ ตรี วรรคหนึ่ง (๖) แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ กำหนดว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงเมื่อเป็นผู้มีส่วนได้เสีย ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำ ให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นหรือองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นกระทำ

คดีปกครองที่จะนำมาเล่าให้ฟังฉบับนี้เป็นกรณีที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ลงชื่อในเอกสารใบสั่งจ้างเหมาเช่าเครื่องเสียงในงานพิธีเปิดและปิดการแข่งขันกีฬาเยาวชนและประชาชน ทั่วไบบ้องค์การบริหารส่วนตำบล ลงนามในใบคำร้องขอรับเงินและลงนามใบสำคัญรับเงิน จะถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยทางตรงหรือทางอ้อมอันเป็นผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น สิ้นสุดลงหรือไม่ ?

ซึ่งคดีนี้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว อ้างว่าเป็นการลงนามแทนผู้รับจ้าง (ตัวจริง) เพราะไม่ได้มีอาชีพให้เช่าเครื่องเสียงและมีได้มีเจตนาเข้าเป็นคู่สัญญา ต่อมา ภายหลังการสอบสวน นายอำเภอได้มีคำสั่งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง จึงนำคดีมาฟ้อง ต่อศาลปกครองขอให้เพิกถอนคำสั่งของนายอำเภอ

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งถือว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ก่อนลงนามเอกสารใด ๆ ควรจะใช้วิจารณญาณและได้อ่านเอกสารนั้น ๆ ก่อนที่จะลงนาม ยิ่งเป็นการกระทำแทนผู้อื่นแล้ว ยิ่งต้องใช้ความระมัดระวังยิ่งขึ้น การที่ผู้ฟ้องคดีเป็นสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบล จึงควรต้องรู้ว่าคุณสมบัติและข้อห้ามของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอย่างไรบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อห้ามในการเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญา ที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเป็นคู่สัญญา ซึ่งผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สิ้นสุดลง หากผู้ฟ้องคดีเป็นผู้กระทำการแทนผู้รับจ้าง ผู้ฟ้องคดีก็ควรกระทำการแทนในฐานะผู้รับมอบอำนาจ มิใช่แสดงตนเป็นผู้รับจ้างเสียเอง เมื่อผู้ฟ้องคดีลงนามในเอกสารใบสั่งจ้าง ใบคำร้องขอรับเงิน และใบสำคัญ รับเงิน ในฐานะผู้รับจ้างเหมาเช่าเครื่องเสียงโดยมิได้ถูกข่มขู่บังคับแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีจึงตกเป็นคู่สัญญา จึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญากับองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๔๗ ตรี วรรคหนึ่ง (๖) คำวินิจฉัยของนายอำเภอจึงชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๙๓๕/๒๕๕๙)

คดีนี้ถือเป็นบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการที่ดีสำหรับการใช้อำนาจของนายอำเภอในการใช้ดุลพินิจพิจารณาวินิจฉัยลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา ๔๗ ตรี แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และเป็นอุทาหรณ์ที่ดีสำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องศึกษาข้อห้ามในการเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ในสัญญาที่องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นคู่สัญญา ซึ่งจะส่งผลให้สมาชิกภาพต้องสิ้นสุดลงและหากกระทำแทนบุคคลอื่นในการลงนามในเอกสารสำคัญต่าง ๆ ก็ต้องกระทำในฐานะผู้รับมอบอำนาจเท่านั้น